

Vlaanderen
is landbouw & visserij

JAAREVALUATIE ONDERNEMINGSPLAN 2018

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

Inleiding

- 1. Evaluatie ondernemingsplan 2018**
- 2. Rapportering over doelstellingen opgelegd door regerings-afspraken**
  - 2.1 Aanbevelingen Audit Vlaanderen**
  - 2.2 Uitvoering kerntakenplannen**
  - 2.3 Opvolging personeelsbesparing**

MANAGEMENTSAMENVATTING

Het ondernemingsplan 2018 van het Departement Landbouw en Visserij bevat de prioritaire projecten (PPR's) die het departement in 2018 zal uitvoeren om bij te dragen aan de strategische (SD 1- SD 6) en operationele doelstellingen van de Beleidsnota Landbouw en Visserij 2014-2019 en aan de strategische doelstelling (SD 7) over interne werking.

Hieronder een samenvattende tabel van de PPR's per strategische doelstelling.

Nr.	Projectnr.	Strategische projecten 2018
SD 1: Duurzame bedrijfsvoering wordt voorop gezet in Flanders Agrofood Valley		
1.	PPR-ABCO-1.1.1	Agrarische reconversie van bedrijfsgebouwen
2.	PPR-ABCO-1.2.1	Onderzoek naar de potentiële gevolgen van de wijziging van de vennootschapswetgeving op de gewestelijke landbouwwetgeving en de noodzakelijke aanpassingen
3.	PPR-ABCO-1.3.1	MFK en GLB post 2020
4.	PPR-ABCO-1.3.2	Deelnemen aan de discussies over de Brexit op basis van het analyserapport van het Departement Landbouw en Visserij
5.	PPR-AKKV-1.4.1	Evaluatie van de impact van steun aan EIP operationele groepen en demonstratieprojecten
6.	PPR-AOO-1.4.2	Aanpassing van de regelgeving landbouwworming
7.	PPR-AIS-1.5.1	Hervorming van het (landbouw)rampenfonds en opzet van een brede weersverzekering voor landbouwers
8.	PPR-AKKV-1.5.2	Landbouwrapport/Visserijrapport 2018
9.	PPR-AKKV-1.5.3	Tussentijdse evaluatie van het Operationeel Programma voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij 2014-2020
10.	PPR-ABCO-1.5.4	Sensibiliseren en bewustmaken van de veehouders over het voort reduceren van het antibioticagebruik bij landbouwhuisdieren
11.	PPR-ABCO-1.5.5	Crisismanagement bij landbouwsector in crisis in 2018
SD 2: Flanders Agrofood Valley wordt op de kaart gezet in binnen- en buitenland		
12.	PPR-AIS-2.4.1	Samen met de sector nieuwe en vernieuwende projecten opzetten in het kader van het nieuwe Strategisch Plan Bio en de voortzetting van de bestaande projecten, met o.a. een focus op omschakeling en onderzoek
SD 3: De agrofood keten staat sterk in Vlaanderen		
13.	PPR-AOO-3.1.1	Samenwerken tussen producenten faciliteren via PO's en in de keten via BO's
26+SD 4: Flanders Agrofood Valley houdt rekening met zijn omgeving		
14.	PPR-ABCO-4.1.1	Uitvoeren klimaatengagementen van de Vlaamse Regering voor landbouw en visserij: Realisatie klimaatpact 2020, opmaak klimaatbeleidsplan 2021-2030, opmaak klimaatvisie 2050
15.	PPR-ABCO-4.1.2	Coördineren en organiseren van structureel droogteoverleg met de sector (o.a. a.d.h.v. het maken en uitvoeren van een overkoepelend actieplan Water)
16.	PPR-ABCO-4.1.3	Opmaak en actualisatie van verschillende praktijkgidsen

17.	PPR-ABCO-4.3.1	Opmaak sectoradviesplan 2018
18.	PPR-AKKV-4.4.1	Intensifiëring van de coördinatie en opvolging van de aanlandingsplicht in de visserij
19.	PPR-ABCO-4.5.1	Herzien van beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij voor advisering van het stedenbouwkundig aspect bij omgevingsvergunningen
20.	PPR-ABCO-4.5.2	Automatisering van de LIS en van de mogelijkheden voor extern gebruik
SD 5: Innovatie is de sleutel van de toekomst van Flanders Agrofood Valley		
21.	PPR-AOO-5.1.1	Jaar van de data in landbouw
22.	PPR-AOO-5.1.2	Departementale innovatiestrategie
23.	PPR-ABCO-5.1.3	Uitvoering actieplan onderzoek en innovatie
SD 6: De overheid is de partner van Flanders Agrofood Valley		
24.	PPR-ADO-6.1.1	Dankzij een goed data-, informatie- en kennisbeheer de dienstverlening aan klanten van het Departement Landbouw en Visserij verbeteren en Departement Landbouw en Visserij uitbouwen als data-, informatie- en kennisgedreven overheid
25.	PPR-ABCO-6.2.1	Continu werken aan betere regelgeving (verzamelbesluiten, verzameldecreet, samenwerkingsakkoorden ...), besluitvorming en handhaving
26.	PPR-ADO-6.3.1	Doelgericht communiceren, met aandacht voor digitale kennis bij de ontvangers en met respect voor de Europese Algemene Verordening voor Gegevensbescherming (AVG)
27.	PPR-ADO-6.3.2	Wandeltochten ter promotie van PDPO III
SD 7: Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 6 zo efficiënt mogelijk uit te voeren		
28.	PPR-ADO-7.1.1	Medewerker 4.0
29.	PPR-ADO-7.1.2	Werken met goesting
30.	PPR-ADO-7.1.3	Integraal loopbaanbeleid

INLEIDING

Het jaarrapport van het ondernemingsplan 2018 bestaat (conform het sjabloon van de Vlaamse Regering)

uit twee delen:

- In het eerste deel (hoofdstuk 1) wordt een evaluatie gemaakt van de verschillende prioritaire projecten die werden opgenomen in het ondernemingsplan 2018;
- In het tweede deel (hoofdstuk 2) wordt gerapporteerd over de regeringsafspraken (aanbevelingen audit Vlaanderen, kerntakenplan en personeelsbesparingen).

Voor de evaluatie van de verschillende prioritaire projecten werd gebruik gemaakt van de jaarevaluatie in de opvolgingstool van de Vlaamse overheid, Traject.

1 EVALUATIE ONDERNEMINGSPLAN 2018

SD1: DUURZAME BEDRIJFSVOERING WORDT VOOROP GEZET IN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 1.1: INSTROOM EN VERJONGING VAN BEDRIJFSLEIDERS BEVORDEREN ALS BASISVOORWAARDE VOOR HET BEHOUD VAN EEN TOEKOMSTGERICHTE EN DUURZAME LANDBOUWSECTOR

PPR-ABCO-1.1.1: Agrarische reconversie van bedrijfsgebouwen

Situering:

Binnen de actuele reconversierealiteit wordt een agrarische reconversie nagenoeg niet vastgesteld, in tegenstelling tot een niet-agrarische reconversie. Er zijn een aantal zaken opgenomen in een juridisch kader. Zo zijn de zonevreemde functiewijzigingen geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplechtige functieactiviteiten, in artikel 4.4.23 van de Vlaamse Codex voor Ruimtelijke Ordening en in het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de lijst van de toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen. Naast deze regelgeving voorziet de wetgeving voor de gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed of als monument beschermd zijn in specifieke en ruimere mogelijkheden in functie van het behoud van de erfgoedwaarde.

Omwille van het uitblijven van agrarische reconversies en de brede zonevreemde functiewijzigingen, werd er in 2017 een werkgroep opgericht, die de reconversieproblematiek met een toekomstgerichte visie vanuit de invalshoek van de agrarische functie moest benaderen. Deze werkgroep was samengesteld met vertegenwoordigers uit het eigen departement, Departement Omgeving, VLM, ILVO, Boerenbond, ABS en twee vertegenwoordigers vanuit iedere Vlaamse provincie.

Op basis van de uitgewisselde kennis en ervaringen tijdens een aantal brainstormsessies van de werkgroep heeft het departement een nota opgesteld.

Hier kwamen als conclusie een aantal aanbevelingen naar voor, waaronder:

- Over te gaan tot een herwerking of herziening van het bestaand instrumentarium.
- Over te gaan tot de opmaak van een afwegingskader agrarische reconversie. De opmaak van dergelijk kader en het ter beschikking stellen zou wel ondersteunend en mogelijk sturend kunnen werken. De opmaak van een afwegingskader vereist geen wetgevend initiatief en kan bijgevolg op korte termijn worden uitgewerkt en toegepast. Dit afwegingskader kan gehanteerd worden op lokaal niveau of bovenlokaal niveau en veronderstelt wel een inventarisatie van de aanwezige landbouwactiviteiten, aanwezige leegstand, aanwezige vragen van zonevreemde activiteiten.

- Het blijvend inzetten op landschapskwaliteit en sensibiliteit zowel van landbouwers zelf als van de brede bevolking en andere overheden.

Met deze nota heeft minister Schauvliege beslist dat er een afwegingskader voor agrarische reconversie moet opgemaakt worden, waarbij lokale overheden zonder bijkomend wetgevend initiatief kunnen ondersteund worden in hun werking. Ook heeft de minister beslist dat er een inventaris opgemaakt moet worden van noodzakelijk geachte aanpassingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen om de agrarische reconversie voldoende kansen te geven.

Doel:

Als eindresultaat worden twee documenten vooropgesteld. Enerzijds het afwegingskader voor agrarische reconversie, waarbij zonder bijkomend wetgevend initiatief lokale overheden kunnen ondersteund worden in hun werking. Anderzijds moet er een inventaris opgemaakt worden van noodzakelijk geachte aanpassingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen om de agrarische reconversie voldoende kansen te geven.

Projectmijlpalen:

Er is een maandelijks terugkoppeling van de vorderingen met het kabinet.

Projectrisico's:

- Onvoldoende tijd om tot een gedragen visie te komen tussen Departement Landbouw en Visserij, Departement Omgeving en ILVO.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Ambtelijk is het doel bereikt en liggen er momenteel documenten klaar die een aanzet kunnen zijn tot een afwegingskader enerzijds en een voorstel tot wijziging van het functiewijzigingsbesluit anderzijds. Dit ambtelijk voorstel moet echter eerst een politiek fiat krijgen alvorens het in de praktijk kan omgezet worden. De koppeling aan het moeilijk proces van het Instrumentendecreet en BRV werd echter niet doorgevoerd. Deze voorstellen zonder koppeling aan andere dossiers doorvoeren, lijkt niet mogelijk.

OD 1.2: DE JUISTE BEDRIJFSVORM EN DE JUISTE FINANCIERING BEPALEN MEE DE TOEKOMST

PPR-ABCO-1.2.1: Onderzoek naar de potentiële gevolgen van de wijziging van de vennootschapswetgeving op de gewestelijke landbouwwetgeving en de noodzakelijke aanpassingen

Situering:

De federale wetgever zal ingrijpende wijzigingen aanbrengen aan het vennootschapsrecht. Zo worden onder meer de vennootschapsvormen grondig hervormd. Dit heeft gevolgen voor de regionale landbouwwetgeving, die vaak een bepaalde vennootschapsvorm als voorwaarde of aanknopingspunt hanteert. Deze wetgeving moet dan ook aangepast worden.

Doel:

Als eindresultaat beogen we een Vlaamse landbouwregelgeving, die volledig in overeenstemming is met het vernieuwde vennootschapsrecht. Vooreerst zullen de verschillende besluiten in beeld worden gebracht, die gewijzigd moeten worden. Daarnaast zal per besluit overlegd worden met de betrokken beleidsmedewerkers wat moet gewijzigd worden, om tot slot alle wijzigingen door te voeren in één wijzigingsbesluit.

Projectmijlpalen:

- Consensus over de federale ontwerp teksten
- Detectie van alle knelpunten
- Consensus over de Vlaamse ontwerp teksten
- Goedkeuring over de federale teksten
- Goedkeuring over de Vlaamse teksten

Projectrisico's:

- Mogelijke bijkomende wijzigingen van de federale wetteksten, die dan nog bijkomend moeten aangepast worden in de Vlaamse wetteksten.
- Er moet kort op de bal gespeeld worden, zodat er geen vacuüm ontstaat tussen de afkondiging van de federale en de Vlaamse teksten.
- Communicatie binnen het departement is nodig, zowel voor de input voor de regelgeving, als met het oog op de uitvoering van die regels.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

In afwachting van de stemming van het ontwerp in de Kamer is de goedkeuringsprocedure opgevolgd. Voor specifieke materie, zoals pacht, is al een voorstel tot aanpassing van de Vlaamse pachtwetgeving uitgewerkt. Dit is on hold gezet, omdat de vennootschapswetgeving zelf nog niet is aangepast en de toekomst ervan onzeker was en is. Er werd geparticipeerd aan een werkgroep op niveau van de Vlaamse overheid. Binnen het Departement Landbouw en Visserij is informatie

verspreid over de hangende voorstellen. Wat mogelijk was, is uitgevoerd. Na goedkeuring in de kamer zal in 2019 verder moeten gewerkt worden aan een aanpassing van de eigen wetgeving als gevolg van de aanpassing van de vennootschapswetgeving.

OD 1.3: EEN OPTIMAAL ONDERSTEUNINGSKADER BIEDEN VOOR EEN DUURZAME BEDRIJFSVOERING IN EUROPESE CONTEXT

PPR-ABCO-1.3.1: MFK en GLB post 2020

Situering:

In 2021 begint de nieuwe Europese financieringsperiode voor een periode van 7 jaar (hoewel de duur ervan ook ter discussie ligt). Samen met die financieringsperiode loopt ook een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De voorbereiding van het nieuwe MFK en GLB startte reeds in 2017 (via commissiemededelingen en -bevragingen) en zal verder op kruissnelheid geraken in 2018. Medio 2018 wordt het nieuwe MFK verwacht, alsook de nieuwe wetsvoorstellen over het GLB. Dit zal gepaard gaan met intensieve onderhandelingen, waarbij de Vlaamse noden kenbaar worden gemaakt. Ondertussen wordt ook de vertaalslag van het nieuwe GLB naar de Vlaamse invulling ervan voorbereid.

Stakeholderbevragingen en evaluaties van huidige GLB-maatregelen (bv. bevraging over agromilieumaatregelen) zullen hierin een nuttige insteek zijn.

Doel:

- **MFK:** Vlaamse standpunten weerspiegeld zien in het definitieve kader; een voldoende hoog GLB-budget in rubriek 2.
- **GLB:** In 2018: Opvolgen van nieuwe voorstellen vanuit commissie (en eventueel suggesties vanuit andere organisaties), inschatten van de impact ervan op Vlaanderen, Vlaamse noden onderzoeken en kenbaar maken.
Einddoel (2021): een efficiënt GLB-plan dat voor Vlaanderen een duidelijke meerwaarde biedt
- **Plattelandsontwikkeling (Pijler 2):** In 2018: Stakeholders bevragen over de noden en ontwikkelen van een gedragen Vlaamse strategie. Bedenken van slimme maatregelen die zowel aan de Europese doelstellingen als aan de Vlaamse noden beantwoorden.
Einddoel (2021): een efficiënt GLB-plan dat voor Vlaanderen een duidelijke meerwaarde biedt.

Projectmijlpalen:

- **MFK:** definitief kader dat interessant is voor Vlaanderen, in het bijzonder rubriek 2 (GLB).
- **GLB:** Commissievoorstel voor de GLB-verordeningen dat een werkbare uitgangsbasis is voor Vlaanderen. Interne studies die de impact van de voorstellen goed weergeven.
- **Pijler 2:** Een rapport van de nodenanalyse en een gedragen Vlaamse strategie. Een aantal afgewerkte evaluaties van PDPO III-maatregelen (bv. bevraging AMKM).

Projectrisico's:

- MFK:
  - o Budget dat onder druk staat (o.a. ten gevolge van de Brexit), waarbij het GLB-budget waarschijnlijk één van de grootste slachtoffers zal zijn.
  - o Goede samenwerking nodig met Buitenlandse Zaken en andere gewesten/federaal om de Vlaamse noden m.b.t. Rubriek 2 weerspiegeld te zien in het uiteindelijk kader.
- GLB:
  - o Verminderd budget, verkiezingen Europees Parlement in 2019, verkiezingen in Vlaanderen in 2018 en 2019, met de onzekerheden die ermee gepaard gaan.
  - o Openheid vanuit de commissie om specifieke noden te kennen.
- Pijler 2:
  - o Onvoldoende deelnemers aan stakeholdersbevraging, onvoldoende respons op enquête AMKM, verkiezingen, vele noden versus focus.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Het project zit op schema. Tijdens de onderhandelingen vanaf januari 2019 zullen de verschillende scenario's van dichtbij opgevolgd worden.

In juni 2018 legde de Commissie haar voorstellen voor het GLB na 2020 op tafel. Voorafgaand aan de voorstellen werden de discussies gevolgd op formele en informele fora. Ook achteraf was het departement actief in de bespreking van de voorstellen op technisch en politiek niveau. Na een grondige analyse van de voorstellen hebben we op regelmatige basis onze standpunten kenbaar gemaakt aan de Commissie, het voorzitterschap en aan de andere besluitvormers. Voor bepaalde onderwerpen, zoals de regionale strategische plannen, heeft het departement specifieke overlegmomenten met deze stakeholders gepland. De besprekingen over het GLB worden voortgezet in 2019.

Intern werd na de publicatie van de GLB-voorstellen een traject opgestart om het strategisch plan voor Vlaanderen voor te bereiden. Dit gebeurt via de interne overlegstructuren binnen het departement die hiervoor zijn opgericht. Extern was er regelmatig overleg met de stakeholders, zowel voorafgaand aan de publicatie van de voorstellen, als achteraf via een stakeholdersplatform. Er werd een nodenanalyse opgemaakt en deze nodenanalyse werd breed afgetoetst in het departement zelf en met de stakeholders. Tot slot werd eind 2018 ook gestart met de opmaak van de strategische lijnen van het plan op basis van de nodenanalyse.

PPR-ABCO-1.3.2: Deelnemen aan de discussies over de Brexit, op basis van analyserapport van het Departement Landbouw en Visserij

Situering:

Op 29 maart 2019 stapt het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Dit heeft een grote impact op de Europese Unie en zijn lidstaten. Ook voor Vlaanderen en de landbouw- en visserijsector kunnen de gevolgen aanzienlijk zijn. Het is dus belangrijk om de Brexit zo zacht als mogelijk te laten verlopen. Dit kan in de eerste plaats door de impact op het huidige beleid (2014-2020) zoveel als mogelijk te vrijwaren. Een tweede stap is ervoor zorgen dat er een overgangsregeling wordt getroffen. De laatste stap bestaat in een regeling voor de periode na de overgangsperiode wanneer het Verenigd Koninkrijk volledig is losgemaakt van de Europese Unie.

Doel:

De beslissingsnemers op Vlaams, Belgisch en Europees niveau kennen de belangen en standpunten van het Departement Landbouw en Visserij en houden er zoveel mogelijk rekening mee. Dit doen we o.a. door:

- Het aanvullen en up-to-date houden van de analyse van de impact van de Brexit voor landbouw en visserij in Vlaanderen.
- Deelname aan relevant Vlaams, Belgisch en Europees overleg.
- Informeel overleg met relevante stakeholders.

Projectmijlpalen:

- Europese Raad 14-15 december 2017: Groen licht van de Europese staats- en regeringsleiders voor het starten van de onderhandelingen over de tweede fase?
- 29/03/2019: Brexit-datum
- Eventuele overgang van de transitiefase naar de volledige ontkoppeling van het Verenigd Koninkrijk aan de Europese Unie

Projectrisico's:

- Afspringen van de Brexit-onderhandelingen.
- Landbouw- en visserijbelangen raken ondergesneeuwd onder andere economische belangen.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Doorheen 2018 volgde het departement de evoluties rond de Brexit nauwgezet op, zowel die evoluties die verband houden met de onderhandelingen over de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie zelf, als de evoluties over de besprekingen over de toekomstige relatie. Daarbij werden de aandachtspunten van het Departement Landbouw en Visserij gedeeld met de collega's van het departement en van de FOD Buitenlandse Zaken, zodat zij deze punten konden meenemen in het Belgische standpunt over de Brexit. Bijzondere aandacht ging uiteraard naar de visserij, omwille van de grote impact die de Brexit kan hebben op deze sector. Eind 2018 maakte het

departement een nota op over het mogelijke uitblijven van een akkoord. Op die manier bereidde het departement zich voor op een worstcasescenario.

OD 1.4: PROFESSIONALISERING FACILITEREN DOOR CONTINUE AANDACHT VOOR VORMING, OPLEIDING EN ADVISERING

PPR-AKKV-1.4.1: Evaluatie van de impact van steun aan EIP operationele groepen en demonstratieprojecten

Situering:

In het kader van de jaarlijkse projectoproep werd gevraagd om de impact van de steun aan EIP operationele groepen en demonstratieprojecten te evalueren. Beide maatregelen kaderen binnen PDPO III en moeten dus voldoen aan de evaluatieverplichtingen beschreven in artikel 56 van Verordening (EU) nr 1303/2013. De concrete voorwaarden voor PDPO-evaluaties worden beschreven in het CMEF (*Common Monitoring and Evaluation Framework*). Dit kader bepaalt hoe de impact van PDPO-maatregelen (incl. EIP en demonstratieprojecten) gemeten en geëvalueerd moet worden. Centraal in de evaluatie staan de opgelegde gemeenschappelijke evaluatievragen (*Common Evaluation Questions, CEQ*) en de gemeenschappelijke indicatoren.

In de huidige programmaperiode is er veel aandacht voor innovatie in het beleid voor plattelandsontwikkeling. De Europese Commissie definieert innovatie daarbij als 'een nieuw idee dat succesvol blijkt in de praktijk'. Die innovatie kan technologisch, maar ook niet-technologisch, organisatorisch of sociaal zijn. Het nieuwe idee kan leiden tot een nieuw product, praktijk, dienst, productieproces, een nieuwe manier om dingen te organiseren enz. Voorwaarde is wel dat het nieuwe idee op ruime schaal toegepast wordt en succesvol blijkt in de praktijk.

Het evalueren van de impact van demonstratieprojecten en EIP operationele groepen binnen PDPO III op de relevante focusgebieden (CEQ 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 23, 30) via

- a. Het uitwerken van een kader voor de evaluatie (enkel CEQ 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16);
- b. Het identificeren van de benodigde data, het uitwerken van de dataverzameling en het verzamelen van de data (in de mate van het mogelijke);
- c. Het uitvoeren van de evaluatie.

Het evalueren van de werking en resultaten van de demonstratieprojecten en EIP operationele groepen.

Projectmijlpalen:

- Een interne nota met de beschrijving van de evaluatiekaders en de methoden voor dataverzameling.
- Een rapport met de resultaten van de evaluatie, aangevuld met de beschikbare monitoringsgegevens.
- Een interne nota met de evaluatie van beide maatregelen.

Projectrisico's:

- Het is een uitdaging om de link tussen de steun en veranderingen in de praktijk aan te tonen.
- Mogelijk zijn operationele groepen en consortia weinig bereid om de bijkomende data die nodig zijn voor de evaluatie, beschikbaar te maken.
- Als er gewerkt wordt met streefwaarden, bestaat het risico dat aanvragers hun ambities conservatief inschatten, zodat deze zeker behaald zouden worden.
- Mogelijk zijn landbouwers weinig bereid om mee te werken aan interviews, enquêtes ... om de toepassing in de praktijk te meten.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Kleine afwijking

Duiding:

De uitvoering van deze studie werd opgestart in het najaar. Deel 1 (uitwerken kader voor evaluatie innovatie) is afgerond. Het kader, dat de verschillende beoordelingscriteria en indicatoren beschrijft die nodig zijn voor het beantwoorden van de evaluatievragen, wordt nu toegepast op PDPO III. Punten a en b van deel 2 (evaluatie van de impact van demonstratieprojecten en EIP operationele groepen) zijn afgewerkt. Het kader voor de evaluatie beschrijft de beoordelingscriteria en indicatoren die nodig zijn voor het beantwoorden van de relevante evaluatievragen. De uitvoering van de evaluatie zelf (punt c van deel 2) is lopende. Punt 3 (evaluatie van de werking van de maatregelen demoprojecten en EIP operationele groepen) is afgerond.

Het resultaat zal tijdig klaar zijn, zodat er kan worden gerapporteerd aan Europa via het uitgebreide PDPO III-verslag 2018. Dat verslag moet uiterlijk 30 juni 2019 worden ingediend bij de Europese Commissie.

PPR-ABCO-1.4.2: Aanpassing van de regelgeving landbouwworming

Situering:

De subsidiëring van de landbouwworming wordt geregeld door:

- het BVR van 4 juni 2004 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.
- het MB van 26 november 2007 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.

De regelgeving werd in 2014 gewijzigd om ze in te passen in PDPO III, met onder meer de invoering van een selectieprocedure op basis van objectieve selectiecriteria. Met de bestaande regelgeving is het onmogelijk aan de centra een beslissing mee te delen voor de aanvang van het werkjaar, zodat een adequate planning van de werking voor de centra bemoeilijkt wordt.

In 2017 formuleerde een interne audit een aantal aanbevelingen ter verbetering van de conformiteit met de bepalingen van PDPO en ter verbetering van de efficiëntie, die nopen tot een aanpassing van de regelgeving.

Doel:

Via de aanpassing van de regelgeving wordt beoogd de timing van de selectieprocedure beter aan te passen aan de realiteit en maximaal gevolg te geven aan de aanbevelingen van de interne audit. Voor het aanpassen van de regelgeving zal eerst informatie worden verzameld bij de interne betrokkenen (dossierbehandelaars, cel PDPO, team juridische ondersteuning en team begroting). Op basis hiervan wordt een voorstel geformuleerd en voorgelegd aan het kabinet. Afhankelijk van de visie van het kabinet wordt ook een raadpleging van de sector voorzien. Als eindresultaat wordt een voorstel tot wijziging van het BVR en het MB uitgewerkt.

Projectmijlpalen:

- Oplijsten van wenselijke aanpassingen en formulering van een voorstel.
- Bespreking met het kabinet.
- Bespreking met de sector (indien nodig).
- Uitwerken van een voorstel tot wijziging van het BVR en het MB.

Projectrisico's:

- Akkoord van het kabinet aangaande de vooropgestelde wijzigingen.
- Aanpassing van de timing van de selectieprocedure moet in een overgangperiode budgettair ingepland worden.

Haalbaarheid van de wijzigingen voor de betrokken centra. Mogelijke weerstand van de sector tegen wijzigingen die werden geformuleerd in de aanbevelingen van de interne audit.

Jaarevaluatie 2018:**Status:**

Uitgesteld

Duiding:

De aanpassing van de regelgeving rond landbouwworming werd uitgesteld naar PDPO IV, omdat de aanpassing niet tijdig kon worden afgerond voor de start het jaarprogramma 2019 en pas uitwerking zou krijgen in 2020.

De doelstelling 'Timing van de selectieprocedure beter aanpassen aan de realiteit' (m.v. vervroeging van de beslissing voor de goedkeuring van het jaarprogramma) werd wel gerealiseerd, en dit zonder aanpassing aan de regelgeving. In 2018 werd extra budget vrijgemaakt om de beslissing van 2019 op het budget van het voorgaande jaar te kunnen vastleggen. Hierdoor kon het jaarprogramma 2019 op budget 2018 goedgekeurd worden en ontvingen de centra voor de aanvang van het werkjaar een beslissing. Door de verschuiving van het budget blijft deze verbetering ook geldig voor de toekomst.

OD 1.5: BLIJVEND INZETTEN OP ONDERSTEUNING VAN MENSEN ÉN BEDRIJVEN

PPR-AIS-1.5.1: Hervorming van het (landbouw)rampenfonds en opzet van een brede weersverzekering voor landbouwers

Situering:

De federale wetgeving over het landbouwrampenfonds dateert van 1976 en is aan vernieuwing toe. Voor algemene rampen is al een Vlaams decretaal kader uitgewerkt en is dit decreet al bij een besluit van de Vlaamse Regering in werking getreden en in uitvoering. Voor landbouwrampen heeft de Vlaamse Regering nog geen eigen kader goedgekeurd. In de schoot van de Vlaamse Regering is de idee gegroeid om algemene en landbouwrampen in één decretaal kader te regelen en een Vlaamse regelgeving te ontwikkelen die op één leest geschoeid is voor zowel het algemene als voor het landbouwrampenfonds. Beide rampenfondsen zouden zo een Vlaams rampenfonds vormen.

Doel:

Vervanging van het Vlaams decretale kader voor het rampenfonds en het federale wetgevend kader voor een Vlaams rampenfonds en opzet van een wetgevend kader voor brede weersverzekeringen voor landbouwers.

Projectmijlpalen:

- Afgewerkt concept van Vlaams Rampenfonds.
- Decreet tot oprichting van een Vlaams Rampenfonds (voor algemene en landbouwrampen).
- BVR tot oprichting van een Vlaams Rampenfonds (voor algemene en landbouwrampen).
- Gedetailleerde nieuwe aanpak voor schadevaststelling en werking van de schadevaststellingscommissies.
- BVR over de brede weersverzekering en subsidiëring ervan.

Projectrisico's:

- Er moet een akkoord zijn tussen de kabinetten Bourgeois en Schauvliege over de aanpak voor het Vlaams Rampenfonds.
- Als de politiek een publiek fonds voor landbouwrampen zou willen, vervalt wellicht de mogelijkheid om een brede weersverzekering op te zetten.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Kleine afwijking

Duiding:

Voor de hervorming van het landbouwrampenfonds door de integratie in een Vlaams Rampenfonds is een politiek akkoord nodig. Dat politiek akkoord werd nog niet bereikt. Daarom loopt dit project vertraging op.

Er is een studie besteld bij AON, die is opgeleverd op 30 november 2018. Het was de bedoeling dat deze studie richting zou geven aan de ontwikkeling van een nieuw Vlaams rampenfonds en een brede weersverzekering.

Een ontwerp van wetgevend kader voor een Vlaams landbouwrampenfonds en voor brede weersverzekeringen voor landbouwers werd voorbereid.

PPR-ABCO-1.5.2: Landbouwrapport/Visserijrapport 2018

Situering:

Met het decreet van 6 juli 2007 over de oprichting van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij is de opmaak van het tweejaarlijkse Landbouwrapport decretaal verankerd.

Doel:

In bovenstaand decreet krijgt het LARA drie opdrachten:

- het beschrijft de toestand van de landbouw en de visserij in Vlaanderen en het landbouw- en visserijbeleid;
- het analyseert en evalueert de toestand van de landbouw en de visserij in Vlaanderen en het landbouw- en visserijbeleid;
- en het kijkt naar de verwachte ontwikkelingen van de Vlaamse landbouw en visserij.

Dit rapport is in de eerste plaats bedoeld voor de beleidsbetrokkenen, want om een goed beleid te voeren, is het noodzakelijk te beschikken over een betrouwbaar, op cijfers en onderzoek gebaseerd referentiekader. Daarnaast wil het rapport ook voldoende toegankelijk zijn voor de geïnteresseerde burger (landbouwer, student, journalist ...).

Projectmijlpalen:

- Samenstellen van een stuurgroep, waarbij de SALV vertegenwoordigd is, en die het Departement Landbouw en Visserij bijstaat bij de opmaak van het LARA.
- In samenspraak met de stuurgroep wordt de rode draad/het thema van het komende rapport bepaald. Op basis van de input vanuit de stuurgroep wordt een blauwdruk uitgewerkt (dat opnieuw wordt afgestemd met de stuurgroep).
- De teksten worden uitgeschreven door het Departement Landbouw en Visserij. Deze teksten worden eerst nagelezen door de stuurgroep en daarna voorgelegd aan een uitgebreide groep van lectoren (binnen en buiten het departement).
- Als de finale versie is afgewerkt, start de eindredactie en de lay-out en drukfase.

Projectrisico's:

- Personeelsbeschikbaarheid (tekort aan mankracht door andere beleidsprioriteiten).
- Laattijdige of onvolledige data (bv. landbouwtelling FOD Economie).
- Beschikbaarheid van financiële middelen (eventueel uitbesteden van hoofdstuk, uitbesteden drukwerk ...).

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Gerealiseerd

Duiding:

Op 13 december 2018 werden het LARA en VIRA voorgesteld en gepubliceerd.

PPR-AKKV-1.5.3: Tussentijdse evaluatie van het Operationeel Programma voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij 2014 – 2020

Situering:

Volgens artikel 65, lid 3 van Verordening (EU) Nr. 1303/2013, moet tijdens de programmeringsperiode ten minste één keer geëvalueerd worden hoe de steun uit de ESI-fondsen heeft bijgedragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen voor elke prioriteit het operationeel programma. Eind 2017 voorziet de Europese Commissie in richtsnoeren om dit te structureren. In die optiek zal de evaluatie verlopen in de eerste helft 2018.

Doel:

Er wordt een tussentijds evaluatierapport EFMZV opgemaakt. Op basis van deze evaluatie kan het Operationeel Programma bijgesteld worden, indien nodig.

Projectmijlpalen:

- Er is een aanbesteding van een externe evaluator tegen februari 2018, waarbij de evaluator wordt aangesteld tegen maart 2018.
- Er is een tussentijds evaluatierapport beschikbaar in de eerste helft van 2018.

Projectrisico's:

- Het tijdig vinden van de externe evaluator.
- Kwaliteit van de rapportering door de aangestelde evaluator.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Er werd een externe evaluator aangenomen via een openbare opdracht, m.n. IdeaConsult. De evaluatie werd effectief opgestart eind november 2018. Een finale rapportering is vastgelegd in april 2019. Dit is conform de bepalingen en verplichtingen inzake het EFMZV. Deze evaluatie zal gebruikt worden om het Belgische OP en de werking ervan bij te sturen, waar nodig met focus op de tweede implementatiehelft van de werkingsperiode (2014-20-23).

PPR-ABCO-1.5.4: Sensibiliseren en bewustmaken van de veehouders over het voort reduceren van het antibioticagebruik bij landbouwhuisdieren

Situering:

Antibiotica reductie is en blijft een grote uitdaging voor een duurzame dierlijke productie. Deze reductie is niet alleen van belang voor de dierlijke productie maar ook voor de algemene volksgezondheid. In het kader van deze inzichten werd het principe 'one health' in juni 2017 door de Europese Unie geïntroduceerd.

Doel:

Door middel van sensibilisatie-acties, wil het Departement Landbouw en Visserij de veehouder aanzetten tot sensibilisering en bewustmaking van het belang van een verminderd antibioticagebruik. Dit bijvoorbeeld door studiedagen te organiseren die het belang van antibioticareductie voor de veehouderij benadrukken.

Projectmijlpalen:

- Studiedagen die gelinkt zijn aan sensibilisatie en bewustmaking van de veehouders.
- Andere acties in kader van sensibilisatie en bewustmaking van de veehouders.

Projectrisico's:

- Medewerking en steun van het kabinet.
- Medewerking van AMCRA.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Doorheen 2018 werden tal van acties opgezet en uitgewerkt om zo de Vlaamse veehouders te sensibiliseren en bewust te maken van het belang van een gereduceerd antibioticagebruik. Allereerst was er de oproep demonstratieprojecten 2018, met als thema 'Preventieve gezondheidszorg met het oog op verminderd gebruik van geneesmiddelen' waarbij eind 2018 twee projecten werden goedgekeurd (voor pluimvee en varkens). Daarnaast werd in het najaar een driedelige reportage gemaakt door PlattelandsTV over preventieve gezondheidszorg. Tijdens het overkoepelende evenement voor de rundvee- en varkenssector, Veetournee genaamd, werden enkele sessies gegeven over antibioticareductie en bioveiligheid. Over deze sessies werden ook enkele persartikels geschreven. In oktober werd een demo over bioveiligheid in de varkens- en rundveesector georganiseerd in samenwerking met ILVO. Tot slot zijn er doorheen het jaar diverse sector specifieke studieavonden georganiseerd door de dienst sectoradvies. Hierbij kwamen voor alle dierlijke sectoren (pluimvee, runderen, varkens, paarden, kleine herkauwers) onderwerpen over geneesmiddelengebruik en bioveiligheid aan bod.

PPR-ABCO-1.5.5: Crisismanagement bij landbouwsector in crisis in 2018

Situering:

In het kader van mogelijke sectorcrisissen, wordt door het Departement Landbouw en Visserij een coördinerende rol opgenomen. Volgende stappen zijn hierbij van belang:

- Evaluatie van de ernst van de crisis
- Overleg met kabinet over de aanpak
- Overleg met belanghebbenden
- Opstart werkgroep binnen het departement
- Overleg met de commissie opstarten (indien gewenst).
- Debriefing in beleidsforum
- ...

Doel:

Het Departement Landbouw en Visserij wil een gecoördineerde aanpak van crisissen hanteren bij toekomstige crisissen, waarbij concrete coördinatieplannen worden opgemaakt in het kader van sectorcrisissen.

Projectmijlpalen:

- Evaluatie en opvolging van een crisis
- Coördinatieplan van acties

Projectrisico's:

- Politieke beslissingen
- Opstart van het project is enkel noodzakelijk bij het ontstaan van een crisis in een bepaalde landbouwsector.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Gerealiseerd

Duiding:

Het crisisdraaiboek werd in januari afgewerkt en in februari door de communicatiedienst gepubliceerd. Dit levende document wordt aangepast wanneer nodig.

SD2: FLANDERS AGROFOOD VALLEY WORDT OP DE KAART GEZET IN BINNEN- EN BUITENLAND

OD 2.4: DE BIOLOGISCHE PRODUCTIE IN VLAANDEREN BLIJFT GROEIEN

PPR-AIS-2.4.1: Samen met de sector nieuwe en vernieuwende projecten opzetten i.k.v. het nieuw Strategisch Plan Bio en de verderzetting van bestaande projecten, met o.a. een focus op omschakeling en onderzoek

Situering:

In voorbereiding van dit nieuwe strategische plan bio werd de insteek van de sector verzameld. Op basis hiervan worden de krachtlijnen van het nieuwe strategische plan uitgezet. In 2018 gaat het nieuwe Strategisch Plan Biologische Landbouw van start voor de komende vijf jaar. Nog meer dan vroeger zet dit plan in op de landbouwer zelf. Concreet zetten we meer in op omschakeling naar biologische landbouw en onderzoek om de bio-landbouwers te ondersteunen in hun bedrijfsvoering. Zo kan de Vlaamse landbouwsector een antwoord bieden op de snelgroeïende vraag van de consument en de keten naar meer bioproducten van eigen bodem.

Door de vernieuwde focus zullen nieuwe en vernieuwende projecten ontwikkeld worden, o.a.:

- oprichting van bioclusters voor omschakeling en meer betrokkenheid van de keten;
- integratie biobedrijfsadvies in het e-loket;
- oprichting living lab biologische landbouw en agro-ecologie door ILVO;
- nieuwe praktijkinfo maken via vertalingen en literatuurstudies van buitenlands onderzoek, dit voornamelijk voor dierlijk onderzoek waarvoor Vlaanderen zelf geen onderzoeksfaciliteiten bio heeft;
- oprichting van een lerend netwerk biologische landbouw en agro-ecologie voor personeel uit land- en tuinbouw onderwijs;
- summer school biologische landbouw en agro-ecologie samenwerking tussen ILVO en universiteiten;
- meer integratie van bio in bestaande maatregelen en regelgeving;
- ...

Daarnaast zullen goed lopende bestaande projecten worden voortgezet, zoals o.a. 'bio zoekt boer', 'bio zoekt keten', werkingssubsidie BioForum, CCBT, VLAM ...

Doel:

Door de uitvoering van de acties binnen het Strategisch Plan Biologische Landbouw, willen we werken aan de groei van de oppervlakte biologische landbouw in Vlaanderen. Vernieuwende projecten worden opgezet en uitgevoerd, ofwel door de sector via subsidies of overheidsopdrachten, ofwel door het departement zelf.

Projectmijlpalen:

- In februari 2018 wordt het nieuw Strategisch Plan Biologische landbouw voorgesteld door de minister.
- In mei is er een gedetailleerde budgetopmaak over de uitvoering van het plan.
- Eind 2018 zijn alle opgesomde projecten gestart met de uitvoering, of bezig met de vertaling naar subsidiebesluiten.

Projectrisico's:

- De uitgewerkte acties hebben niet het gewenste effect (nl. groei van de biologische landbouw).
- Het kabinet wil evolueren naar meer consultatie van de sector in plaats van echte inspraak – mogelijke weerstand door de sector?
- De subsidies voor consumentencommunicatie zijn verminderd. Het langetermijneffect hiervan is onzeker.
- Bereidheid van de sector voor vernieuwing.
- Projectcoördinatie steunt op één persoon.
- Beschikbare budget dat wordt toegekend in het kader van het Strategisch Plan Biologische Landbouw.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Globaal gezien kunnen we dit project als heel positief beoordelen. De beloofde budgetverhoging is er effectief gekomen. Tijdens het eerste jaar van het strategisch plan werden al verschillende vernieuwde projecten opgezet:

- Beschikbaar stellen van buitenlands praktijkonderzoek: opmaak van 2 praktijkbrochures, nl. voor vleeskippen en varkens;
- De bioclusters zijn in voorbereidende fase, de analyse zal de locatie van de eerste clusters vastleggen, zodat deze in 2019 kunnen starten en het project zichtbaar wordt voor het publiek;
- CCBT is er in geslaagd om 2 nieuwe leden aan te trekken. Vanaf volgend jaar zullen ook het Proefcentrum Sierteelt en het Proefstation groententeelt in Sint-Katelijne praktijkonderzoek bio doen;
- Op Europees niveau werden twee bio-onderzoeksprojecten voor bio binnengehaald.

Ook de lopende subsidieprojecten waren succesvol in 2018. Bio zoekt Boer heeft een extra personeelslid aangeworven dat nu een aantal provinciale PDPO-projecten rond omschakeling naar bio trekt. Bio zoekt keten markt een blijvende stijging van het aantal verwerkers in bio op.

SD3: DE AGROFOOD KETEN STAAT STERK IN VLAANDEREN

OD 3.1: DUURZAAMHEID IS EEN VERHAAL VAN DE GANSE KETEN

PPR-AOO-3.1.1: Samenwerken tussen producenten faciliteren via PO's en in de keten via BO's

Situering:

De meeste landbouw- en tuinbouwbedrijven situeren zich in een lange keten met grote spelers in de toelevering en bij de afname van producten en diensten. De werking van de keten is daarom een cruciaal element voor de vitaliteit van de sector.

Doel:

De marktpositie van de landbouwers in de keten versterken door hen te stimuleren tot samenwerking en gezamenlijke afzet, via de oprichting van producentenorganisaties (PO's) en brancheorganisaties (BO's). In dit kader zal er veel aandacht geschonken worden aan het informeren en simuleren van de nieuwe mogelijkheden rond de oprichting van producentenorganisaties, unies van producentenorganisaties, brancheorganisaties en transnationale samenwerking. Op Europees niveau zal geijverd worden de gepaste instrumenten aan te reiken om een echt ketenbeleid te kunnen voeren en een kader waarbinnen de werking van producenten- en brancheorganisaties nog voort kan versterkt worden.

Projectmijlpalen:

- De tweede oproep voor opstartsteun is afgerond.
- Er is voldoende gecommuniceerd over de nieuwe mogelijkheden inzake PO's en BO's.

Projectrisico's:

- Onvoldoende communicatie en begeleiding door de overheid.
- De dynamiek in de sector zelf.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Er werden vragen beantwoord met betrekking tot de mogelijke oprichting van PO's.

De BO rundvlees werd erkend in Wallonië en de modaliteiten met betrekking tot de uitbreiding van de regels worden verder uitgewerkt in overleg met de Waalse collega's.

De procedure voor een nieuwe oproep startsteun wordt opgestart. De oproep zal in de eerste helft van 2019 gelanceerd worden.

SD4: FLANDERS AGROFOOD VALLEY HOUDT REKENING MET ZIJN OMGEVING

OD 4.1: UITDAGINGEN VOORTKOMEND UIT ANDERE BELEIDSDOMEINEN WORDEN OPGEVOLGD, WANT DEZE VORMEN MEE DE LANDBOUW VAN MORGEN

PPR-ABCO-4.1.1: Uitvoeren klimaatengagementen van de Vlaamse Regering voor landbouw en visserij: realisatie klimaatpact 2020, opmaak klimaatactieplan 2021-2030, opmaak klimaatvisie 2050

Situering:

De Vlaamse Regering heeft in 2016 twee Vlaamse klimaatopposities georganiseerd om acties te formuleren die bijdragen aan de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen op korte termijn (2020) en lange termijn (2030, 2050). Dit resulteerde in een klimaatpact met maatregelen voor de korte termijn 2020. De engagementen uit dit klimaatpact worden uitgevoerd en dit loopt voort in 2018. Voor de lange termijn moet er in 2018 een klimaatbeleidsplan 2021-2030 komen, alsook een klimaatvisie voor 2050. De voorbereiding hiervan werd opgestart in 2017 en deze twee documenten worden gefinaliseerd in 2018.

Doel:

Met dit project worden volgende doelstellingen beoogd:

- De opmaak van een klimaatvisie voor landbouw en visserij.
- De opmaak van een klimaatbeleidsplan 2021-2030 voor landbouw en visserij.
- Realisatie van de engagementen voor landbouw en visserij uit het Vlaams Klimaatpact.

Projectmijlpalen:

Goedkeuring door de Vlaamse Regering van de twee opdrachten (2018):

- Opmaak en toepassen klimaatscan – begeleidingstrajecten – praktijkgids.
- Mogelijkheden voor bodemorganische stof in landbouwbodems: kennisopbouw en stimuleren maatregelen.

Projectrisico's:

- Onvoldoende input via de werkgroep landbouwklimaat (bv. ILVO voor wetenschappelijke ondersteuning, VMM voor emissiefactoren ...).
- Onvoldoende beschikbare middelen klimaatfonds.
- Andere beleidsdomeinen geven minimalistische invulling aan de engagementen van de Vlaamse Regering.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

In 2018 hebben we de landbouwinput voor het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030 en de visie 2050 afgerond.

De twee begeleidingstrajecten die verband houden met de engagementen van het Vlaams klimaatproject, werden uiteindelijk niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De trekker van de trajecten (ILVO e.a.) zoekt nieuwe financieringswegen om de trajecten toch uit te voeren. Het klimaatscanproject werd opnieuw als VLAIO-traject 2019 ingediend. Voor het project van de C-opslag in landbouwbodems zal mogelijk een andere oplossing gevonden moeten worden via EJP, TWOL, ...

PPR-ABCO-4.1.2: Coördineren en organiseren van structureel droogteoverleg met de sector (o.a. aan de hand van het maken en uitvoeren van een overkoepelend actieplan Water)

Situering:

N.a.v. de droogte in het voorjaar en zomer 2017 werd in opdracht van minister Schauvliege een eerste droogteoverleg met de sector georganiseerd op 4 juli 2017. Dit eerste droogteoverleg is de opstart van structureel overleg rond de aanpak van waterschaarste/droogte en beoogd wordt om dit in samenhang met de aanpak wateroverlast te doen.

Tijdens het eerste droogteoverleg werden een aantal knelpunten besproken, alsook de acties/maatregelen die (kunnen) genomen worden op korte, middellange en langere termijn. Opzet is om op basis van de knelpunten/acties een overkoepelend actieplan water op te stellen en aan de hand daarvan het structureel overleg met de sector te voeren.

Doel:

De landbouwsector op een duurzame, robuuste manier voorbereiden op toekomstige periodes van droogte/wateroverlast die o.a. ten gevolge van klimaatverandering vaker zullen optreden.

Projectmijlpalen:

- 2 keer per jaar structureel overleg en actualisatie van de stand van zaken in de actietabel.
- Overleg met de werkgroepen.
- Oplossingen/voorstellen voor bepaalde knelpunten.

Projectrisico's:

- Behoefte aan kennis o.a. rond waterbehoeften in de land- en tuinbouwsector d.m.v. studie
- Samenwerking met ILVO (onderzoek droogte-resistente gewassen, onderzoek indicatoren droogte, onderzoek alternatieve waterbronnen ...) en praktijkcentra.
- Actieve bijdrage en kennisinput vanuit de sectoren zelf, tijdens het structureel overleg.
- Goede samenwerking met het Departement Omgeving, VMM, VLM ...

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Gerealiseerd

Duiding:

Het structureel droogteoverleg met de sector heeft, zoals gepland, twee keer plaatsgehad in 2018: op 22 januari en op 24 september. Het actieplan water voor de land- en tuinbouw werd door het droogteoverleg overhandigd aan minister Schauvliege op 15 november tijdens een persmoment bij ARDO. Het actieplan is een levend document, een work in progress en wordt de volgende jaren verder geconcretiseerd en uitgevoerd.

PPR-ABCO-4.1.3: Opmaak en actualisatie van verschillende praktijkgidsen

Situering:

De praktijkgidsen worden opgemaakt, beheerd en gecoördineerd door het Departement Landbouw en Visserij.

De praktijkgids water moet geactualiseerd worden, de praktijkgids bemesten moet geactualiseerd worden en uitgebreid. Daarnaast moet een nieuwe praktijkgids opgemaakt worden voor ammoniak en klimaat. De opmaak van de praktijkgids klimaat wordt uitbesteed aan ILVO.

Doel:

De praktijkgidsen zijn opgemaakt en geactualiseerd.

Projectmijlpalen:

Praktijkgids bemesting:

- Draftversie tegen eind februari 2018
- Definitieve versie tegen eind juni 2018

Praktijkgids ammoniak:

- Draftversie tegen eind juni 2018
- Definitieve versie tegen eind november 2018

Praktijkgids water:

- Draftversie tegen eind september 2018
- Definitieve versie tegen eind december 2018

Praktijkgids klimaat:

- Goedkeuring uitbesteding opdracht
- Voorbereiding inhoud in 2018

Projectrisico's:

- Onvoldoende input van sectoradviseurs en externe zoals ILVO, VLM, praktijkcentra ...
- Onvoldoende beschikbare tijd voor coördinatie door themabeheerder
- Input en aanleveren van teksten door sectoradviseur
- Onvoldoende ondersteuning van de dienst Communicatie voor taalkundige revisie en opmaak (lay-out) teksten

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Kleine afwijking

Duiding:

De praktijkgids ammoniak werd gerealiseerd. De praktijkgids bemesting staat on hold omdat het nieuwe mestdecreet in bespreking is. Aan de Praktijkgids water wordt in 2019 voortgewerkt, met o.a. een proefproject SharePoint, delen met externen.

OD 4.3: ZOWEL ONDERSTEUNEND ALS FLANKEREND BELEID ALS ONDERZOEK STUREN MEE IN DE JUISTE RICHTING

PPR-ABCO-4.3.1: Opmaak sectoradviesplan 2018

Situering:

Vanaf 2018 zal het Departement Landbouw en Visserij bij de organisatie van voorlichting rond beleidsthema's zoals emissies, erosie, water, organische stof ... nauwer samenwerken met het ILVO. Hiertoe wordt een interne planning opgemaakt, waarbij enerzijds de wisselwerking tussen beleid en onderzoek verduidelijkt wordt en anderzijds de sectoradviesactiviteiten voor land- en tuinbouwers over beleidsmaatregelen of onderzoek duidelijker afgelijnd worden. Sectoradviesing wordt meer gekaderd binnen de doelstellingen.

Doel:

Een sectoradviesplan voor 2018 met insteken uit de verschillende afdelingen en het ILVO. Op basis van een analyse van de doelstellingen vanuit de beleidsbrief en/of het regeerakkoord wordt een sectoradviesplan opgemaakt. Daarnaast wordt ook input gevraagd vanuit andere afdelingen, vanuit ILVO en wordt dit verwerkt tot het sectoradviesplan. Dit wordt voorgesteld en bekendgemaakt aan de sector.

Projectmijlpalen:

- Er is een sectoradviesplan 2018.
- Er is een samenkomst van de sectoradviesraad.
- Er is regelmatig overleg met ILVO.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Met de opmaak van een jaarlijks plan voor alle voorlichtingsactiviteiten die door ons departement (mede-)georganiseerd worden, brengen we een duidelijke structuur aan in ons voorlichtingsbeleid. We kunnen activiteiten optimaal afstemmen op elkaar en de werklast verdelen. Daarnaast biedt dit sectoradviesplan

ons de mogelijkheid om achteraf een evaluatie te maken van uitgevoerde activiteiten, gerelateerd aan aantal deelnemers, onderwerpen en sectoren die aan bod kwamen.

OD 4.4: EXPLOREREN VAN DUURZAME ALTERNATIEVEN IN DE VISSERIJ

PPR-AKKV-4.4.1: Intensifiëring van de coördinatie en opvolging van de aanlandingsplicht in de Visserij

Situering:

Bij de herziening van het GVB in 2013 werd overeengekomen om uiterlijk tegen 1/01/2019 een volledige aanlandingsplicht in te voeren en teruggooi van ongewenste vis te verbieden. Voor de gemengde demersale visserijen werd gekozen voor een geleidelijke infasering in de periode 2016 – 2019. De problematiek wordt op regionaal niveau met de betrokken lidstaten uitgewerkt, die jaarlijks een gemeenschappelijke aanbeveling voor een teruggooiplan bij de Europese Commissie neerleggen. België heeft belangen in drie zeebekkens; namelijk Noordzee (Scheveningengroep), Noordelijke Westelijke Wateren (NWW) en de Zuidelijke Westelijke Wateren (ZWW). Artikel 15 van de basisverordening voorziet ook enkele uitzonderingen om het systeem in de praktijk te brengen. Zo is er een de minimis teruggooi mogelijk, wanneer een verdere selectiviteit onmogelijk is of praktisch niet haalbaar is.

Er is ook een uitzondering voor hoge overleving mogelijk. Verder zijn er interspecies-flexibiliteit, interzonale en interjaarlijkse flexibiliteit. Quotaruilen onder lidstaten kunnen ook significant bijdragen. In eerste instantie moet echter gewerkt worden aan het voorkomen van ongewenste bijvangsten door een grotere selectiviteit te bewerkstelligen en gebieden met een grote aanwezigheid te vermijden.

Het is duidelijk dat het een gezamenlijke opdracht is van de lidstaten, de adviesraden van belanghebbenden, de wetenschap en de EC.

Doel:

Een praktische en pragmatische oplossing voor de aanlandingsplicht voor alle visserijen in alle regio's vinden tegen 1/01/2019. Een belangrijk probleem is dat van de knelpuntsoorten. Wanneer in een gemengde visserij één quotumsoort, mogelijk een onbenullige bijvangstsoort, opgevist is, moet de gehele visserij in betrokken gebied stopgezet worden.

Projectmijlpalen:

- Deelname aan de diverse Groepen Technisch en Hoog niveau, alsook controle expertgroepen.
- Eind mei 2018: eerlegging van een teruggooiplan voor de drie regio's bij de Europese Commissie.
- Eind december 2018: Omzetting van de communautaire regels in aanvullende nationale (Vlaamse) regelgeving.

Projectrisico's:

- Tijdig aanleveren van de overlevingsstudies door het ILVO, om een case voor hoge overleving te verantwoorden.
- De beschikbare toolbox is ontoereikend om alle problemen te kunnen oplossen. De regelgeving zou moeten bijgestuurd worden, zodat er ten allen tijde totaaloplossingen beschikbaar zijn om ook te kunnen ingrijpen in knelpuntsituaties, en niet te voorspellen probleemquota, die zouden kunnen leiden tot vroegtijdige sluitingen in de gemengde visserij.
- Aangezien de laatste fasering ingaat, en de makkelijkste problemen eerst werden aangepakt, resten nu nog de grote uitdagingen.
- Publieke ongehoorzaamheid is niet uit te sluiten als er geen redelijke oplossingen beschikbaar worden gesteld, gezien het ontbrekende draagvlak in de sector.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Voor de drie Regionale zones die voor België van belang zijn, nl. de Noordzee, de Noordelijke Westelijke Wateren en de Zuid Westelijke Wateren, werd hard gewerkt om tot gemeenschappelijke aanbevelingen te komen voor de discardplannen in de demersale visserijen vanaf 2019. Daarbij komt dat vanaf 1 januari de totale aanlandingsplicht van toepassing wordt voor alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden. De Belgische vertegenwoordiging in alle vergaderingen van de Scheveningen- en de NWWGroep werden systematisch opgevolgd, zowel op technisch niveau als op hoog niveau. Voor de ZWWGroep werd de materie, ofwel ter zitting, ofwel via de schriftelijke procedure, gevolgd. Ook de controle-expertgroepen en de Natura2000 werkgroepen werden gevolgd. De drie LSgroepen hebben tegen de deadline van 31 mei hun gemeenschappelijke aanbevelingen bij de Europese Commissie ingediend. De Europese Commissie heeft, na consultatie van het STECF gedurende de vakantiemaand augustus, driemaal aangedrongen op de aanpassing van die gemeenschappelijke aanbevelingen (JR). Op 30 augustus werden de finale aanbevelingen aan de Europese Commissie overgemaakt, die deze omgezet heeft in gedelegeerde handelingen, die in oktober werden gepubliceerd. Het Europees Parlement heeft vervolgens 2 maanden om hierop te reageren. Dit dossier zal verder opgevolgd worden in 2019.

OD 4.5: HET CREËREN VAN RUIMTE OM TE ONDERZOEKEN ALS ESSENTIËLE OMGEVINGSFACTOR

PPR-ABCO-4.5.1: Herzien van beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij voor advisering van het stedenbouwkundig aspect bij omgevingsvergunningen

Situering:

Het beoordelingskader voor de advisering van stedenbouwkundige aanvragen onderging in 2010 een grondige aanpassing. Sinds 2010 werd het kader enkel geactualiseerd op basis van aanpassingen

in de wetgeving Ruimtelijke Ordening. In 2013 paste het Departement Landbouw en Visserij door middel van een decreetswijziging de adviesbevoegdheid aan en formuleerde ze enkel nog een advies voor aanvragen die verband houden met landbouw, ongeacht de bestemming van het gebied en voor aanvragen waarbij toepassing wordt gemaakt van de bepalingen van artikel 4.4.3 tot en met 4.4.9, artikel 4.4.23 en artikel 4.4.26, §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, in gebieden die een agrarische bestemming hebben.

In 2015 werd de advisering van stedenbouwkundige aanvragen door het Departement Landbouw en Visserij aangeduid als een te optimaliseren proces.

Het beoordelingskader voor de advisering van stedenbouwkundige aanvragen werd opgesteld om een uniforme afweging over de provinciale buitendiensten heen te bewerkstelligen.

De aanpassing van het bestaande beoordelingskader is enkel nuttig wanneer het kan gebaseerd worden op een duidelijke en ondubbelzinnige regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening. Het kader zou, naast een algemene omschrijving van de landbouwvisie en -doelstellingen in het buitengebied, ook een praktische toepassing ervan in de advisering van stedenbouwkundige aanvragen moeten toelaten.

Doel:

De aanpassing van het beoordelingskader heeft tot doel sneller tot een duidelijk en juridisch onderbouwd advies te komen. De praktische uitwerking van het beoordelingskader moet ervoor zorgen dat de adviseurs tot een uniform en kwaliteitsvol advies kunnen komen.

Projectmijlpalen:

- Inhoudelijke overlegmomenten met het Departement Omgeving met het oog op de aanpassing van de regelgeving ruimtelijke ordening die betrekking heeft op landbouw.
- Verzamelen van inhoudelijke en technische input vanuit de expertise van de adviseurs van de buitendienst. Deze input wordt gevraagd en geleverd per dossiercode of per overkoepelend thema.
- Tekstuele vertaling en verwerking van de geleverde input tot een visie en/of adviesstramien.

Projectrisico's:

- De regelgeving ruimtelijke ordening is geen bevoegdheid van het beleidsdomein Landbouw en Visserij. De aanpassing ervan is afhankelijk van de bereidwilligheid van het beleidsdomein Omgeving.
- De uitwerking van een praktisch beoordelingskader met beslissingsboom vraagt een grote tijdsinvestering, waarvoor voldoende ruimte moet worden vrijgemaakt in de plannings.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Kleine afwijking

Duiding:

De actualisatie en beperkte aanvulling van het bestaande beoordelingskader is gerealiseerd. Een grondige herziening kan pas gebeuren na aanpassing aan de regelgeving Ruimtelijke Ordening.

PPR-ABCO-4.5.2: Automatisering van de Landbouwimpactstudie (LIS) en van de mogelijkheden voor extern gebruik

Situering:

Voor het adviseren van ruimtelijke processen wordt steeds meer gebruik gemaakt van een landbouwimpactstudie (LIS).

Vandaag wordt periodiek en manueel een LIS-geodatabank aangemaakt. Er is een tool ter beschikking die vanuit ArcMap geautomatiseerd een projectoutput aanmaakt. We gebruiken de output enkel op een niet digitale wijze, conform het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie.

Doel:

Automatisatie en update van de LIS-databank, optimalisatie en programma-onafhankelijke inzetbaarheid van de LIS-projecttool, en verbeterde bruikbaarheid van de LIS in externe projecten.

Projectmijlpalen:

- Begin 2018: Aanmaak LIS-geodatabank 2017.
- Aanpassing en nieuwe outputs 'Project LIS 2017'.
- Vervolg overleg VTC.
- 2018: Mogelijke aanpassingen bij aanmaak LIS-geodatabank 2018.
- Aanpassing Project LIS 2018.
- Eind 2018: Toepassing advies Vlaamse Toezichtscommissie (VTC), indien nodig.
- 2019: Aanpak van de LIS-projecttool voor bredere inzetbaarheid.

Projectrisico's:

- Het beantwoorden van de vragen voor oplevering van de LIS vraagt de nodige tijdsinvestering waardoor de beschikbaarheid van personeel moet gegarandeerd zijn.
- Resultaat van het overleg met VTC en mogelijke bijstellingen die daaruit zouden volgen.
- Beleidskeuzes die worden gemaakt over de inzetbaarheid van de LIS.
- Beschikbaarheid van de nodige ICT-resources voor de ontwikkeling van de gevraagde componenten

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Bij te sturen

Duiding:

De vooruitgang is vertraagd, waardoor de update van de LIS2018 niet kan worden uitgevoerd vóór het jaareinde. Om de volgende LIS2019 niet te vertragen, is er tijd tot februari, rekening houdende met de beschikbare mandagen.

SD5: INNOVATIE IS DE SLEUTEL VAN DE TOEKOMST VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 5.1: EEN GEÏNTEGREERD ONDERZOEKS- EN INNOVATIEBELEID VOEREN IS PRIMORDIAAL

PPR-AKKV-5.1.1: Jaar van de data in de landbouw

Situering:

De agrovoedingsketen belandt in de 21e eeuw in een erg complexe productieomgeving. Daarin is een datagedreven besluitvorming meer dan ooit aan de orde. Tegelijk voltrekt zich nu een digitale revolutie met als drijvende kracht en unieke game changer: het Internet of Things (IoT). Als afzonderlijke data-silo's zich kunnen connecteren, ontstaan nieuwe dataplatformen. Laat je daar (al dan niet zelflerende) algoritmes op los, ontstaat een massa nieuwe kennis met ongekende mogelijkheden.

Het is nuttig om de kansen en knelpunten in de ontwikkeling en implementatie van 'smart data'-systemen op het terrein in kaart te brengen. Ook voor het beleid rond bijvoorbeeld eigendom van oorspronkelijke data en datadeling is dat belangrijk. Zeker in het kader van de 'GDPR-wetgeving' (rond persoonsgegevens en privacy) die er midden 2018 aan komt. Wellicht is op termijn zelfs een aansluiting van de smart farming ontwikkelingen bij het Vlaams beleid rond industrie 4.0 aan de orde.

Op 8 december 2017 werd het jaar van de data in de landbouw op gang geschoten op een gemeenschappelijke workshop van ILVO en het departement. De samenwerking wordt voortgezet in 2018.

Doel:

Bewustwording en stimuleren van gebruik van big data van landbouwers.

Projectmijlpalen:

- Voorjaar 2018: Het overleg is achter de rug en het plan is klaar.
- Midden 2018: Minstens twee acties werden gerealiseerd, waaronder een event, samen met ILVO.
- Eind 2018: Minstens twee rapporten rond dit thema zijn gemaakt vanuit AKKV.
- Eind 2018: Er werd een evaluatie gedaan.

Projectrisico's:

- Aandacht voor vlotte samenwerking zowel intern als extern (ILVO).
- Aandacht voor voldoende mankracht om nieuwe acties uit te voeren.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Een aantal acties en communicatiemomenten werden gekaderd in het “Jaar van de data in de landbouw”. Belangrijk daarvoor was de samenwerking met het ILVO en het innovatieve bedrijsvennetwerk Smart Digital Farming. Dat leidde tot twee interactieve activiteiten, waarin land- en tuinbouwers in discussie konden gaan over het delen en vermarkten van data met andere stakeholders: toeleveranciers van machines en technologieën, loonwerkers, financiële en dienstverlenende sector, onderzoek en beleid).

Andere resultaten: de datarevolutie is in het Landbouwrapport 2018 opgenomen als één van de negen uitdagingen waarvoor de land- en tuinbouw vandaag staat. Naast een beschrijving van de uitdaging is er ook een visietekst van ILVO-onderzoekers verschenen. We hebben een filmpje laten maken bij PlattelandsTV over het “Jaar van de data in de landbouw”. De enquête over de toepassing van precisielandbouwtechnieken werd op Europese schaal herhaald. Het departement kon communiceren over toegekende VLIF-steun, demonstratieprojecten en Europese Innovatiepartnerschappen, maar ook over andere projecten als het Geoloket, het ‘once only’-principe, de landbouwimpactstudie en de omzetting van de Europese datawetgeving. Op de projectpagina van de website werden de projecten gebundeld.

Een tweede rapport over data, na het focusrapport over de toepassing van precisielandbouw, is niet verschenen, omdat we de focus hebben verlegd naar het Landbouwrapport 2018. We konden een te grote werklust bij de projectgroep vermijden door te focussen op al lopende projecten en het aantal vergaderingen beperkt te houden.

PPR-AOO-5.1.2: Departementale innovatiestrategie**Situering:**

Het Departement Landbouw en Visserij heeft verschillende instrumenten om innovatie op landbouwbedrijven te stimuleren: EIP, demoprojecten, VLIF-projectoproep, KRATOS, VLIF-steun, vorming. Het is aangewezen om deze instrumenten goed op elkaar af te stemmen en efficiënt te gebruiken in de geschikte fase van de innovatiespiraal, m.a.w. de juiste subsidie op het juiste moment.

Doel:

Het opzetten van een sterkere regierol voor het departement inzake innovatie en onderzoek, met als gevolg het stimuleren en versterken van de innovatiekracht van de landbouw, het snel en efficiënt doen ingang vinden van onderzoeksresultaten die belangrijk zijn voor landbouwers en het versnellen van innovatie.

Projectmijlpalen:

- Samenstelling kerngroep innovatie
- Sterktes en zwaktes van het innovatie-instrumentarium
- Voorstel plan/strategie voor een efficiënte en effectieve inzet van de innovatie-instrumenten
- Afstemming met onderzoeks-/innovatie-experten van binnen en buiten het departement.
- Finaliseren innovatiestrategie.

Projectrisico's:

- Er is onvoldoende betrokkenheid voor de uitvoering van de innovatiestrategie.
- Er zijn onvoldoende middelen voor de uitvoering van de innovatiestrategie.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

De huidige innovatie-instrumenten die gesubsidieerd worden door het departement, werden geanalyseerd. Daarnaast werden verbetervoorstellen geformuleerd op het vlak van efficiëntie en effectiviteit, zowel voor de individuele maatregelen als voor verdere integratie van de maatregelen, met het oog op het opstellen van een AKIS-strategie voor het volgende GLB. Er is dus een voorstel/plan/strategie voor een efficiënte en effectieve inzet van de innovatie-instrumenten. Het project zal in 2019 worden voortgezet, waarbij verder gewerkt zal worden aan de opmaak van een AKIS strategisch plan voor het GLB. Hiermee wordt dit jaar in een overleg van de werkgroep op 20/12 al gestart.

PPR-ABCO-5.1.3: Uitvoering actieplan onderzoek en innovatie

Situering:

Dit jaar zullen een aantal acties die opgenomen zijn in het actieplan onderzoek en innovatie, gestart worden., zoals de herziening van de financiering en erkenning van praktijkcentra plantaardige sectoren en de ondersteuning van de opstart van living labs ILVO.

Doel:

De uitrol van een nieuw systeem voor zowel plantaardige als dierlijke praktijkcentra.

Projectmijlpalen:

- Overleg met de praktijkcentra.
- Doorrekening van de scenario's.
- Schrijven van de wetgeving.
- Uitschrijven van een nieuwe procesflow.
- Uitschrijven van een draaiboek coördinatiecomités.
- Aankondiging van een actieplan innovatie en onderzoek.
- Juni 2018: Definitieve goedkeuring BVR plantaardige praktijkcentra.
- Juni 2018: Aankondiging van living labs ILVO.

Projectrisico's:

- Medewerking praktijkcentra.
- Goedkeuring door IF/VR.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Gerealiseerd

Duiding:

De acties in dit plan zijn behandeld. Er is echter geen nieuwe regelgeving voor de financiering van praktijkcentra ontwikkeld, ondanks alle ontwerpen en pogingen om tot een compromis te komen. Living labs bij ILVO zijn opgestart, maar de focus van deze living labs en duidelijke toegevoegde waarde is nog niet geheel duidelijk voor de sector. Workshops over onderzoeksprioriteiten zijn uitgevoerd in samenwerking met agrolink. FIT4FOOD2030 policy lab is opgestart en er hebben twee nationale events plaatsgevonden.

SD6: DE OVERHEID IS DE PARTNER VAN FLANDERS AGRO-FOOD VALLEY

OD 6.1: DE OVERHEID WORDT SLAGKRACHTIGER, ALS HEFBOOM VOOR DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

PPR-ADO-6.1.1: Dankzij een goed data-, informatie- en kennisbeheer de dienstverlening aan klanten van het Departement Landbouw en Visserij verbeteren en het departementaal voort uitbouwen als data-, informatie- en kennisgedreven overheid

Situering:

Het Departement Landbouw en Visserij erkent het belang van een goed data-, informatie en kennisbeheer en heeft deze processen een duidelijke plaats gegeven in haar nieuwe e-structuur. De opmaak van een departementale visie over deze processen met een duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden zal het Departement Landbouw en Visserij in staat stellen om in 2018 concrete acties te ondernemen om het beheer van haar data en informatie te streamlijnen, en deze nog meer in te zetten om de dienstverlening aan haar klanten te verbeteren als data- en informatiegedreven overheid. Radicaal digitaal is een dagelijkse realiteit binnen de organisatie.

Doel:

Op deze manier willen we ons departement uitbouwen als data- en informatiegedreven overheid.

Projectmijlpalen:

In het kader van databeheer:

- Beschikken over een datacatalogus en een dataflow model
- Een uitgewerkte visie over 'open data'.
- Geoptimaliseerde en centraal gecoördineerde gegevensuitwisseling intern en extern.

In het kader van informatiebeheer:

- Continuïteit in (papieren) archiefbeheer.
- Beschikken over een informatiebeheersplan en informatiecatalogus.
- Een uitgewerkte en gerealiseerde visie op de structuur van de file-shares.

Projectrisico's:

- Gebrek aan resources.
- Onvoldoende departementale gedragenheid inzake databeheer.
- Gebrek aan gedragenheid van de visie/leiderschap voor de uitgedragen visie inzake informatiebeheer.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Kleine afwijking

Duiding:

Voor de opmaak van de data- en informatiecatalogus is er een kleine vertraging: één afdeling zal tegen eind 2018 nog niet verwerkt zijn in de catalogus. Daardoor is het tweede project rond informatiebeheer 'structureren en beheren van netwerkschijven' nog niet opgestart. Op het gebied van kennisbeheer worden de 17 afgesproken acties vermeld in de visienota stelselmatig uitgewerkt, waarbij de belangrijkste actie (het bepalen van de prioritaire kennisdomeinen) op de Directieraad van november zal werd besproken. Voor databeheer bevinden de acties over het veilig en werkbaar delen van data zich in de opstartfase.

OD 6.2: ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING WORDT NAGESTREEFD

PPR-ADO-6.2.1: Continu werken aan betere regelgeving (verzamelbesluiten, verzameldecreet, samenwerkingsakkoorden ...), besluitvorming en handhaving

Situering:

Het project focust op de kwaliteit van de regelgeving, beleidsuitvoering en handhaving.

Wat betreft het eerste, gaat het zowel om de inhoudelijke kwaliteit van de regelgeving als de kwaliteit

van het regelgevingsproces.

Wat de inhoudelijke kwaliteit betreft, zal de bestaande regelgeving worden gescreend, zullen verbetervoorstellen worden gedetecteerd en vertaald in concrete wijzigingsvoorstellen. De verbeteringen moeten de kwaliteit van de regelgeving verbeteren, procedures vereenvoudigen, beheerskosten en administratieve lasten verminderen. Concreet zullen voorstellen worden uitgewerkt om de door het departement beheerde samenwerkingsakkoorden, de decreten en de besluiten van de Vlaamse Regering en de ministeriële besluiten aan te passen.

Specifiek wat betreft de samenwerkingsakkoorden tussen de gewesten en tussen de gewesten en de federale staat, moet worden opgemerkt dat de bestaande samenwerkingsakkoorden moeten worden vervangen/aangepast ingevolge de laatste regionalisering. Het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten zou deze legislatuur al moeten worden aangepast. De aanpassing van het samenwerkingsakkoord gewesten – federale staat wordt deze legislatuur nog opgestart.

Wat de kwaliteit van het regelgevingsproces betreft, zal het regelgevingsproces worden geoptimaliseerd. Die optimalisatie zal inhouden dat alle betrokkenen in een regelgevingsproces op hun sterktes worden ingezet, dat alleen nog nuttige en verplichte procedurestappen worden gezet en dat kennis intern maximaal wordt gedeeld. Er zal hierbij eveneens rekening worden gehouden met eventuele tussenkomende horizontale regeringsbeslissingen/decretale initiatieven.

Dit zal worden vertaald in een dienstorder voor de opmaak van regelgeving binnen het Departement

Landbouw en Visserij.

Wat de beleidsuitvoering betreft, zal de aandacht worden gevestigd op de naleving van de ombudsnormen en de beginselen van behoorlijk bestuur. Nadat hier vorig jaar al een opleiding rond georganiseerd is, zal in 2018 een dienstorder rond behoorlijk bestuur worden uitgewerkt.

Wat handhaving betreft, zullen inspanningen worden geleverd om de procedures op punt te stellen en over de diverse materies meer uniformiteit in de handhaving te bekomen. Met name wat de beroepsprocedure betreft, zal worden nagegaan of een vereenvoudiging, waarbij alle garanties worden geboden voor een correcte behandeling, mogelijk is. Die vereenvoudiging wordt meegenomen met de screening vermeld in het tweede lid.

Doel:

De regelgeving, beleidsuitvoering en handhaving moet kwaliteitsvoller kunnen met lagere beheerskosten en administratieve last.

Projectmijlpalen:

In het kader van de aanpassing van het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten:

- Informeel akkoord tussen de gewesten over de voorliggende tekst
- Aanvatten van de procedure
- Goedkeuring Vlaamse Regering
- Instemmingsdecreet.

In het kader van het verzameldecreet:

- Informeel voorleggen van voorstellen aan het kabinet
- Aanvatten van de procedure
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op principiële goedkeuring
- Advies SALV/Raad van State
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op definitieve goedkeuring
- Indiening en bespreking op het Vlaams parlement
- Stemming in plenaire van het Vlaams parlement
- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

In het kader van het BVR:

- Informeel voorleggen van voorstellen aan het kabinet
- Aanvatten van de procedure
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op principiële goedkeuring
- Advies SALV/Raad van State
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op definitieve goedkeuring
- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

In het kader van het MB:

- Informeel voorleggen van voorstellen aan het kabinet
- Aanvatten van de procedure

- Advies Raad van State
- Goedkeuring door de minister
- Bekendmaking in Belgisch Staatsblad.

In het kader van de beleidsuitvoering:

- Goedkeuring van het dienstorder.

In het kader van handhaving: Zie aanpassing regelgeving

Projectrisico's:

- De goedkeuring van het samenwerkingsakkoord is afhankelijk van de goedkeuring en de parlementaire instemming van andere gewesten.
- Interferentie met het bestuursdecreet in opmaak.
- Interferentie met het handhavingsdecreet in opmaak.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Het verzameldecreet ligt momenteel voor advies bij de Raad van State en wordt wellicht eind dit of begin volgend jaar definitief goedgekeurd. Zo kan het nog tijdens deze legislatuur ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Het verzamelBVR is op 14 september 2018 definitief goedgekeurd en werd eind 2018 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Het verzamelMB werd nog voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Het project zit dan ook op schema. De voorstellen zijn ofwel goedgekeurd, ofwel ver gevorderd.

OD 6.3: EEN COMMUNICATIEVE OVERHEID ZORGT VOOR KENNIS EN DRAAGVLAK

PPR-ADO-6.3.1: Doelgroepgericht communiceren, met aandacht voor digitale kennis bij de ontvangers en met respect voor de Europese Algemene Verordening voor Gegevensbescherming (AGV)

Situering:

Het Departement Landbouw en Visserij werkt voort aan een doelgroepgerichte communicatie, zowel dossier- als niet-dossiergebonden. Hierbij kijken we hoe digitaal we kunnen communiceren, en waar we eventueel begeleiding van deelgroepen moeten voorzien. Alle communicatie en verwerking gebeurt met respect voor de AVG.

Doel:

- Uitwerken van een beleid rond doelgroepgerichte communicatie voor Landbouw en Visserij, zowel dossier- als niet-dossiergebonden.
- Kennis van de deelgroepen die begeleiding rond digitale communicatie nodig hebben, met een plan van aanpak.
- Uitwerken van acties, zowel binnen Landbouw en Visserij, als bij communicatie naar externen, rond de vereisten vermeld in de AVG.

Projectmijlpalen:

- Begin 2018: Oplevering van de analyse rond niet-digitale respondenten.
- Maart 2018: Opmaak van actieplan niet-digitale respondenten: hoe hen begeleiden rond digitale communicatie.
- Voorjaar 2018: Opmaak van doelgroepgerichte communicatiestrategie voor alle types communicatie. Dit kadert in de nieuwe communicatiestrategie van het departement.
- 2018: Opmaak van een beleid rond AVG en het actieplan dat hieruit voortvloeit.

Projectrisico's:

- Er is onvoldoende daadkracht bij de projectuitvoerders.
- Er is onvoldoende draagkracht bij andere afdelingen.
- Er is onvoldoende kennis rond de impact AVG bij Landbouw en Visserij en bij de Vlaamse overheid.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Kleine afwijking

Duiding:

- Het actieplan NDR kende vertraging, maar de belacties zijn in november gestart voor een eerste doelgroep.
- Dit wordt ook zeker meegenomen in de opmaak van een nieuwe communicatiestrategie van het departement, gepland in het voorjaar/zomer 2019 (link met verkiezingen).
- AVG is ingevoerd in mei, hierover werd ook voldoende gecommuniceerd.
- Er werd een link gecreëerd met de toepassing 'Contacten', maar deze link is nog niet actief.

PPR-ADO-6.3.2: Wandeltochten ter promotie van PDPO III

Situering:

Het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling is niet zo goed gekend. Nochtans krijgen heel wat mooie projecten en investeringen steun via dit programma.

De centrale **boodschap** die we willen brengen is de volgende: 'de landbouwer produceert ons voedsel, maar draagt daarnaast ook zorg voor het milieu, beheert het landschap, zorgt voor leven op het platteland ...'.

Doel:

Het doel van de wandeltochten is enerzijds de burger kennis te laten maken met projecten en bedrijven die steun ontvangen uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, en anderzijds te tonen aan de burger dat deze goed worden besteed.

Projectmijlpalen:

- De wandelroutes zijn klaar.
- Communicatie over de wandeltochten.
- De wandeltochten zelf.

Projectrisico's:

- Er is onvoldoende communicatie of communicatie die niet aanslaat.
- Er is een moeilijke samenwerking met de partner.
- De weersomstandigheden op dagen van de wandeltochten.

Jaarevaluatie 2018:**Status:**

Vervangen

Duiding:

Op vraag van IF werd het budget verlaagd en werden meerdere wandelverenigingen aangeschreven. Er werd geen enkele offerte ingestuurd, o.a. omdat deze verenigingen geen ervaring hebben met overheidsopdrachten, de opdracht te groot was voor hen ... Daarom werd beslist om geen wandeltochten meer te organiseren in 2018. Ondertussen wordt een alternatief uitgewerkt voor 2019.

SD7: HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ ORGANISEERT ZICH OPTIMAAL OM DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 1 TOT EN MET 6 ZO EFFICIËNT MOGELIJK UIT TE VOEREN

OD 7.1: HR

PPR-ADO-7.1.1 Medewerker 4.0 (Iedereen BIG)

Situering:

Via het project medewerker 4.0 willen we in 2018 inzetten op de: HR SD 2: Het departement streeft naar een innovatieve cultuur waarin creatief en oplossingsgericht denken wordt gestimuleerd.

Via dit project zal ook ingezet worden op twee van de drie pijlers voor het voeren van een duurzaam HR-beleid:

Respect: Gericht op alle medewerkers als volwaardige interne stakeholders

Omgeving: Houdt rekening met evoluties in de maatschappij

Continuïteit: Gericht op toekomstbestendig maken van de organisatie EN de medewerkers (LT-perspectief)

Doel:

De globale doelstellingen die we via dit project willen bereiken zijn:

- Het activeren van empowerment (+ nemen van initiatief) en autonoom handelen van alle medewerkers.
- Alle medewerkers versterken in digitale vaardigheden en out-of-the-box denken.
- Leren feedback geven en ontvangen in alle richtingen (LG <-> medewerker en medewerker <-> medewerker).
- Kennisdeling faciliteren.
- Implementatie van PTOW, dat een belangrijk instrument is voor het 'Nieuwe werken'.

Projectmijlpalen:

Deze moeten nog voort uitgewerkt worden in kader van het project.

Projectrisico's:

- Nood aan groter budget indien meer betrokkenheid van alle medewerkers bij inspiratie-evenement.
- Opletten dat we de medewerkers niet teveel bevragen.
- Een stuurgroep is nodig om te prioriteren en budgetten te bekomen.

Nood aan engagement van de leidinggevenden om alle acties tot bij de medewerkers te brengen.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

We hebben in 2018 digitale dagen ingepland om de digitale vaardigheden van de medewerkers te versterken, deze dagen vinden plaats in 2019. De digitale dag in Brussel vond al plaats in 2018. Via de campagne 'Babbel erover' reiken we de medewerkers handvaten aan om feedback te geven en te ontvangen in alle richtingen (LG <-> medewerker en medewerker <-> medewerker), dit in nauwe samenwerking met het traject rond leiderschap (FIO). Dit gebeurt o.a. via een inspiratiesessie feedback geven en ontvangen van Frédéric Imbo. Ook werd het concept BILA in de markt gezet bij de lancering van babbel over dit onderwerp in november 2018. Daarom zal deze campagne in 2019 nog actiever worden gevoerd. In 2018 is er verder ook ingezet op het uitrollen en evalueren van PTOW binnen het gehele departement.

Het project loopt verder in 2019. Er zal verder gewerkt worden aan het activeren van empowerment, waarbij zelfinzicht verwerven belangrijk is en aan het verder uitwerken van de actieve campagne 'Babbel erover'.

PPR-ADO-7.1.2: Werken met Goesting

Situering:

Een belangrijk facet van de visie van het departement op welzijn is dat de personeelsleden zich op het werk goed voelen in hun vel, dat ze gemotiveerd zijn om hun werk goed te doen. Aansluitend op de acties van de voorbije jaren willen we met dit project voort inzetten op een brede range van motivatoren: mentaal, fysiek, sociaal en op het vlak van leiderschap.

Doel:

Meer welbevinden, werkplezier en motivatie bij de personeelsleden omdat ze veerkrachtiger zijn, fysiek in een betere conditie, zich begrepen en gewaardeerd voelen door collega's en leidinggevenden. Personeelsleden die zich ook als persoon meer aangesproken voelen o.m. dankzij maatschappelijk relevante initiatieven van hun werkgever.

Projectmijlpalen:

- Infomoment welzijn voor personeelsleden.
- Test en aankoop van ergonomische hulpmiddelen.
- Inspiratiesessie door Better Minds at Work.
- Invoer perspectiefgesprekken in de PLOEG-cyclus.
- Initiatieven rond bewegen (bv. Kubb-tornooi).

Projectrisico's:

- Ondersteuning en gedragenheid van de werkgroep welzijn, de dienst Communicatie, het management en de hele organisatie.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

In 2018 zijn acties ondernomen rond mentale veerkracht, fysieke gezondheid en sociaal engagement. Zo was er: het infomoment welzijn voor personeelsleden en voor leidinggevenden, de inspiratiesessies breinhygiëne door Better minds @ work, insteek m.b.t. welbevindingsgesprekken (wordt meegenomen in project BIG), promotie van ergonomische hulpmiddelen, allerhande initiatieven rond beweging (LV wandelt, Kubb, petanque, kickertornooi) en last but not least een geslaagde Warmste Week met LV ontbijt voor het goede doel, tombola, Quiz ...

OD 7.2: ORGANISATIE EN INTEGRITEIT

PPR-ADO-7.2.1: Integraal duurzaam loopbaanbeleid

Situering:

Vanuit verschillende invalshoeken ontdekken we binnen het departement de nood aan een integraal loopbaanbeleid. Er was de integratie-oefening tussen het voormalige departement en agentschap, er werd een nota opgesteld rond leidinggevende vs. expertenloopbaan, op Vo-niveau wordt gewerkt aan een integraal loopbaanbeleid (incl. beloningsbeleid) ... De huidige oefening rond functieclassificatie bevestigt ook de nood aan een duidelijk kader waarbinnen loopbaanbeleid in de toekomst mogelijk is binnen het departement, en waarbij linken worden gelegd met PEP, loopbaanperspectieven voor de medewerkers, rotatiebeleid, bevorderingsbeleid ...

Doel:

Dit project beoogt een duidelijk kader inzake geïntegreerd loopbaanbeleid, waarbij diverse elementen voort worden uitgewerkt en ter beschikking worden gesteld naar het hele departement (zowel management als personeel).

Daarnaast is ook een duidelijke communicatie nodig naar iedereen binnen het departement hieromtrent.

Projectmijlpalen:

- Afronden van de AS IS-situatie van het PEP (FUCLA)
- Opmaken nieuw strategisch PEP voor het departement
- Loopbaanpaden voort uitwerken en transparant maken
- Deelprojecten rond instroom, doorstroom, uitstroom uitwerken
- Opmaken van een transparant loopbaanplatform voor de hele organisatie

Projectrisico's:

- Gedragenheid van de leidinggevenden over de vernieuwde visie.
- Koppeling met het Vo-project rond loopbaan- en beloningsbeleid.
- Consensus binnen het departement tussen verwachtingen inzake integraal duurzaam loopbaanbeleid.

Jaarevaluatie 2018:

Status:

Op schema

Duiding:

Het project Integraal Loopbaanbeleid werd opgezet om, mede naar aanleiding van het vernieuwde loopbaan- en beloningsbeleid op het niveau van de Vlaamse overheid, meer duidelijkheid te creëren binnen het departement. Het project werd opgedeeld in een aantal deelprojecten:

- Aantrekken van medewerkers
- Duurzaam inzetten van medewerkers
- Strategisch PEP
- Uit dienst
- Communicatieplatform

In het kader van het strategisch PEP werd eerst en vooral ingezet op het vormgeven van het mini-PEP voor 2019, rekening houdende met de koppenbesparing en de departementale financiële budgetten. Daarnaast werd in kader van deze oefening al een ontwerpproces uitgetekend in kader van het nieuwe Strategisch PEP voor 2019-2024 en werden departementaal door de Directieraad een aantal principes goedgekeurd, op basis waarvan personeelsbehoeften binnen het departement besproken worden. Dit zal nog verder worden uitgewerkt in 2019, waarbij deze nieuwe aanpak ook toegepast zal worden binnen het departement.

Als uitgangspunt van het aantrekken en het duurzaam inzetten van medewerkers, werden functiekaarten ontwikkeld en loopbaanpaden in kaart gebracht. Dit werd gedaan op basis van de huidige graden van medewerkers. De functiekaarten zullen ook worden gekoppeld aan het functieclassificatie-verhaal, maar dit is momenteel nog niet mogelijk gezien hierover nog geen definitieve beslissing is genomen.

Daarnaast werd gestart met het uitwerken van een ontwerpbeleidskader voor het aantrekken en duurzaam inzetten van medewerkers. Een aantal elementen die hierin vorm kregen, zijn de valorisatie van werkervaring, de opmaak van functiebeschrijvingen, het te volgen proces bij het uitvoeren van het PEP, aanwervingskanalen, types contracten, bevorderingskader, ...

In het kader van de indiensttreding en de uitdiensttreding van personeelsleden werd het huidige proces, alsook een toekomstig proces in kader van het nieuwe dienstverleningsmodel van ADO in kaart gebracht. De processen werden hertekend en samen met IT werd gewerkt aan een vernieuwd proces voor zowel de indiensttreding als de uitdiensttreding. Dit zal operationeel zijn vanaf 1 januari.

Betreffende het communicatieplatform werden nog geen stappen ondernomen, omdat dit mogelijk gelinkt is aan de nieuwe modules PLOEG en R&S in Personeelpunt.

Voor een aantal zaken moeten we nog verder te wachten op de VO-ontwikkelingen alvorens deze in onze eigen entiteit te kunnen implementeren. Daarom zal dit project ook doorlopen in het volgende jaar.

2 RAPPORTERING OVER DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR REGERINGS-AFSPRAKEN

2.1 AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

Het samenvattend rapport over de uitgevoerde auditwerkzaamheden door Audit Vlaanderen bij het Departement Landbouw en Visserij geeft aan in welke mate het departement enerzijds werk maakt van de generieke doelstelling rond de verdere uitbouw van interne controle/organisatiebeheersing en anderzijds beschikt over adequate maatregelen om belangrijke risico's voldoende te beheersen.

In de onderstaande tabellen vindt u de stand van zaken op 30 november 2018. Deze stand van zaken is gebaseerd op het beleidsgericht rapport van Audit Vlaanderen voor 2018:

1. De evaluatie van de maturiteit van het risicomanagement (auditopdracht 1701 021 van 31 oktober 2017).
2. De organisatie-audit, waarbij werd nagegaan in welke mate de risico's voor drie belangrijke sturende en ondersteunende processen of thema's uit de leidraad organisatiebeheersing (Doelstellingen en procesmanagement, Monitoring en Human resources management) voldoende onder controle zijn (auditopdracht 1701 053 van 14 juni 2018).
3. De audit in het kader van de thema-audit projectmanagement (auditopdracht 1501 015 van 18 februari 2016).
4. De opvolging van de openstaande aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van eerdere audits.

Op basis van de uitgevoerde auditwerkzaamheden en de opvolging van de aanbevelingen kon Audit Vlaanderen vaststellen dat het departement werk maakt van het uitbouwen van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing.

1. Maturiteit risicomanagement Gewogen gemiddelde op een schaal van 0 (afwezig) tot 5 (geoptimaliseerd)		
	2017	2018
Risico-identificatie en -evaluatie	2.1	2.2
Risicobeheer	2.3	2.3

Het departement werkte een integrale aanpak uit voor haar risicomanagement, maar slaagde er nog niet in om dit te implementeren binnen de volledige doelstellingencascade. Audit Vlaanderen

formuleerde in 2017 drie aanbevelingen om het risicomanagement te verbeteren. Het departement realiseerde in 2018 de aanbeveling om een gelaagd systeem van rollen en verantwoordelijkheden inzake risicomanagement uit te werken. Hierdoor stijgt de maturiteit van het risicomanagement in beperkte mate. De realisatie van de overige twee aanbevelingen is gepland voor 2019.

2. Mate van risicobeheersing		
M.b.t. sturende en ondersteunende processen of ondersteunende thema's		
Onderzochte thema's	Totaal aantal inherent hoge risico's	Aantal risico's onvoldoende onder controle
		2018
DPR	7	2
MON	2	1
HRM	5	2

In 2018 voerde Audit Vlaanderen een organisatie-audit uit. In samenwerking met Audit Vlaanderen identificeerde het departement 14 inherent hoge risico's voor drie thema's. Vijf van deze risico's zijn nog onvoldoende onder controle. Hiervoor formuleerde Audit Vlaanderen een aanbeveling.

2. M.b.t. een specifiek thema		
Onderzochte thema's	Mate van risicobeheersing	
	2017	2018 ¹
TA projectmanagement	Deels onder controle	Onder controle

In 2016 werd de thema-audit projectmanagement bij het departement uitgevoerd, waarbij de focus lag op de fusie met het voormalige Agentschap Landbouw en Visserij. Audit Vlaanderen formuleerde hiervoor één aanbeveling m.b.t. tot het meetbaar maken van de effecten van de fusie. Deze

¹ Evolutie op basis van de uitgevoerde opvolging van de geformuleerde aanbevelingen.

aanbeveling werd geïntegreerd opgevolgd met de aanbeveling rond het meetbaar maken van efficiëntiewinsten. Het departement slaagde erin deze aanbeveling dit jaar te realiseren.

3. Status aanbevelingen op 30/09/2018		
	2017	2018
Aantal geformuleerde aanbevelingen	13	20
Aantal openstaande aanbevelingen	1	7
Acceptatiegraad	100 %	100 %
Realisatiegraad	91 %	100 %
Tijdigheid	91 %	94%
Aanvaardbaarheid van streefdata	100 %	100 %

Het departement realiseerde in de huidige opvolgingsronde alle aanbevelingen die werden opgevolgd. Zeven nieuwe aanbevelingen naar aanleiding van de recente maturiteitsinschatting van het risicomanagement en de organisatie-audit werden nog niet opgevolgd door Audit Vlaanderen. Aangezien deze zeven aanbevelingen nog op of voor de 2de streefdatum gerealiseerd kunnen worden, neemt het percentage tijdigheid toe.

2.2 UITVOERING KERNTAKENPLANNEN

Het kerntakenplan wordt in grote lijnen uitgevoerd zoals vooropgesteld. Hieronder wordt de evolutie van de bruto VTE weergegeven, telkens berekend over de aangegeven maand.

	Br VTE juni 2014	Br VTE juni 2015	Br VTE dec 2015	Br VTE Juni 2016	Br VTE dec 2016	Br VTE Juni 2017	Br VTE dec 2017	BrVTE Juni 2018	BrVTE Dec 2018
Dept LV	579.1	604.7	607.9	561.1	562,8	539,4	549.68	554.75	556.45

Aangezien het overgrote deel van de kerntaken van het Departement Landbouw en Visserij gerelateerd is aan verplichtingen vanuit de Europese Unie, werd vooral ingezet op de optimalisatie door vereenvoudiging of modernisering van de bestaande kerntaken en processen..

Volgens de afspraken gemaakt op het voorzitterscollege en volgens het eigen kerntakenplan engageert het Departement Landbouw en Visserij zich om organisatie breed in te zetten op de resultaat- en klantgerichte oriëntering van een aantal belangrijke beleidsinstrumenten, waaronder eigen dienstverlening, regelgeving, vergunningen, adviseringen en erkenningen en subsidies.

2.3 OPVOLGING PERSONEELSBESPARING

Het Departement Landbouw en Visserij engageert zich om de afspraken met betrekking tot het regeerakkoord inzake personeelsbesparingen en de afbouw van weddekredieten, na te komen.

De kerntakenoefening van het Departement Landbouw en Visserij heeft een impact op 23,5 VTE die bijdragen tot de afbouw van de beoogde personeelsleden tegen eind 2019.

Personeelsbesparingen Departement LV	Start	Na besparing 2014	Na besparing 2015	Na besparing 2016	Na besparing 2017	Saldo nog te besparen na 2017
<i>Besparing van 611 naar 549 in 2019 = 62 koppen*</i>	611	602	589	563	549	15
<i>Weddekredieten besparing van 3.750.000 euro</i>	0		1.017.000,13 €	655.000 €	617.000	1.461.000

* De vooropgestelde besparingen in koppen werden een aantal keer aangepast:

- *Initiële Koppen besparing van 632 naar 568 in 2019 = 64 koppen.*
- *Aangepaste cijfers op 30/06/2016: van 613 naar 551 in 2019 = 62 koppen*
- *Aangepaste cijfers op 01/01/2017: van 611 naar 549 in 2019 = 62 koppen*

Er werd één overkoepelend efficiëntieprogramma opgestart in 2016, dat bijdraagt om deze besparingen haalbaar te maken. Ook in 2017 liep dit programma voort.

